

Herinnering aan een revolutie: **De Opdracht**

Heiner Müller vereenvoudigd

Het programma van 'De Opdracht' in een productie van het Kaaiteater is een boekje vol filosofische citaten en geloofsuitspraken van Müller. Het is klein en koddig, maar het heeft hoegenaamd niets te maken met de inhoud van het stuk. Waarschijnlijk vonden de opstellers ervan dat het toneelspel er voldoende in slaagt die inhoud om te zetten tot een relatief gemakkelijk te begrijpen stuk. Bij Müller is dit niet altijd evident.

Heiner Müller heeft een duidelijke filosofie over het schrijven van toneelstukken. Het publiek interesseert hem niet; enkel het schrijven is de zorg van de auteur. De toeschouwers worden gedwongen creatief te zijn. De regisseur krijgt de zwaarste rol. Op een of andere manier moet hij uit poëtische en chaotische teksten beelden creëren die verhelderend werken. Eerdere opvoeringen hebben de moeilijkheid van zo'n taak bewezen. Jan Ritsema (Maatschappij

Discordia) is er in zijn 'Opdracht' deze keer in geslaagd de tekst simpel voor te stellen. De vraag is wel of Müller het ooit zo eenvoudig bedoeld heeft.

Toch is het een 'onverwachte' voorstelling. De acteurs (Bea Rouffaert, Dries Wieme en Dirk Roothoof) wachten tussen het publiek op het begin van de voorstelling. Wanneer die aanvangt, gaat het licht niet uit. De start is vals: er wordt uitleg gegeven over de repetities alsof we nu slechts in een verder stadium ervan beland zijn. De sfeer is heel luchtig en lacherig. Roothoof valt schijnbaar onopzettelijk van zijn stoel en Bea leest nota's over de opvoering af van een op tafel liggend blad. Ook de spreekrichting valt op: de acteurs spreken met elkaar maar viseren het publiek. De indruk dat de acteurs zichzelf blijven en niet naar een bepaald personage transformeren wordt alleen maar versterkt door hun alledaagse kledij.

De vertoning zit vol teatrale metaforen: schminken lijkt meer op schilderen. Een achteraan hangend scherm toont uitvergrootte videobeelden. De spreker is simultaan mee te volgen via een

close-up van zijn gezicht en doet het publiek kiezen waar het zijn aandacht op vestigt. Ofwel blijft iemand in beeld die niet spreekt en wordt de tijd doorbroken door het vertragend effect van de beelden.

'De Opdracht' gaat op het eerste zicht over de tijd na de Franse revolutie en de slavenbevrijding in Jamaica. Het nieuwe bewind in Frankrijk, vertegenwoordigd door burger Antoine, stuurt drie gezanten - Galloudec, Bretoense boer en beroepsrevolutionair, Sasportas, een zwarte en Debuissou, zoon van een slavenhandelaar, student in de medicijnen, een soort 'linkse intellectueel' en leider van de ekspeditie - naar de kolonie Jamaica om er een slavenopstand te organiseren en zodoende ook daar de ideeën van een regime van *liberté, égalité* en *fraternité* te installeren. Maar die opties worden overal verraden: in Frankrijk grijpt Napoleon de macht. Bij de drie valt het 'masker van de revolutie' af. Hun verschillende motieven drijven hen uit elkaar.

Bij de aanvang van het stuk overhandigt een boodschapper aan burger An-